כא: המביא גט פרק שני גיטין

לא אפשר למקצייה. דשייך במלות ואינו רשאי ואינו רשאי לחכל בו ואם חכל בו יוצא לחירות ברשאי אבריס אלמא אינו רשאי לחכל בו: **ספר.** משמע קלף: **וכתב לה מכל מקום.** מדלא כתב ונתן ספר כריתות בידה: **אי כתב כספר.** משמע יכתוב בקלף ומצית למימר דכי רבי מוכתב לה דומיא דקלף הוא דרבי: **השתא דכתיב ספר.** אין זו אלא וכתב ספירת דברי כריתות ועל כל מה דבעי לכתוב: **וכתב לה מאי עבדי ליה.** לדידהו לא אינטריך לרבות כל דבר שהרי לא קבע הכתוב דבר לכתיבתו ומונתן ספר כריתות שמעינן: **ואינה מתגרשת בכספ.** אם אמר לה הילך פרוטה והתגרשי לי בה: **אקיש יציאה לבויה.** דכתיב ויצאה והיתה לאיש אחר[ה]: **בוייה.** קידושין שמהוה בהן עצמה לבעל: **מספר כריתות.** מדסמך כריתות לספר: **דבר הכורת.** אלא יהא בו תנאי המקשרן יחד אלא תנאי הכורת ומבדיל ביניהם: **לעולם אין זה כריתות.** שהרי כל ימיה קשורה בו: **מכרם כריתות.** דמלי למיכתב ספר כרת: **מתני' אין כותבין במחובר.** דכתיב[ו] וכתב ונתן שאינו מחובר קגילה: **וכתב על המחובר בו'.** בגמ' פריך הא אמרת אין כותבין דבר אחר כורתה ואידך מיבעי ליה דבר הכורת בינו לבינה[ז] כדתניא הרי זה גיטך על מנת שלא תשתי יין על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם אין זה כריתות עד שלשים יום הרי זה כריתות ואידך מכרת כריתות ואידך כרת כריתות לא דרשי: **מתני'** אין כותבין במחובר לקרקע כתבו במחובר תלשו וחתמו ונתנו לה כשר רבי יהודה פוסל עד שתהא כתיבתו וחתימתו בתלוש ר' יהודה בן בתירא אומר אין כותבין לא על הנייר המחוק ולא על הדיפתרא מפני שהוא יכול להזדייף וחכמים מכשירין: **גמ'** כתבו על המחובר והאמרת רישא אין כותבין אמר רב יהודה אמר שמואל והוא ששייר מקום התורף וכן אמר ר' אלעזר א"ר אושעיא והוא ששייר מקום התורף וכן אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן והוא ששייר מקום התורף ור' אלעזר היא דאמר עדי מסירה כרתי וה"ק אין כותבין טופס שמא יכתוב תורף כתבו לטופס ותלשו כתבו לתורף ונתנו לה כשר וריש לקיש אמר חתמו שנינו ורבי מאיר היא דאמר עדי חתימה כרתי והכי קאמר אין כותבין תורף גזירה שמא יחתום כתבו לתורף תלשו חתמו ונתנו לה כשר כתבו חרם של עציץ נקוב כשר דשקיל ליה ויהיב ליה ניהלה על עלה של עציץ נקוב אביי אמר כשר ורבא אמר פסול אביי אמר כשר דשקיל

לא אפשר למקצייה אלא קרן של פרה ליקצייה וליתביה לה אמר קרא וכתב ונתן לה אמי שאינו מחוסר אלא כתיבה ונתינה יצא זה שמחוסר כתיבה קציצה ונתינה: רבי יוסי הגלילי אומר וכו': מ"ט דרבי יוסי הגלילי דתניא ספר אין לי אלא ספר מנין לרבות כל דבר ת"ל וכתב לה מכל מקום אם כן מה ת"ל ספר מה ספר דבר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל אף כל דבר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל. ורבנן אי כתיב בספר כדקאמרת השתא דכתיב ספר לספירת דברים הוא דאתא ורבנן האי וכתב מאי עבדי ליה מיבעי להו בכתיבה מתגרשת ואינה מתגרשת בכספ ס"ד אמינא אקיש יציאה להוייה מה הוייה בכספ אף יציאה נמי בכספ קמ"ל ואידך נפקא ליה מספר כריתות ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה ואידך מיבעי ליה דבר הכורת בינו לבינה כדתניא הרי זה גיטך על מנת שלא תשתי יין על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם אין זה כריתות עד שלשים יום הרי זה כריתות ואידך מכרת כריתות ואידך כרת כריתות לא דרשי: **מתני'** אין כותבין במחובר לקרקע כתבו במחובר תלשו וחתמו ונתנו לה כשר רבי יהודה פוסל עד שתהא כתיבתו וחתימתו בתלוש ר' יהודה בן בתירא אומר אין כותבין לא על הנייר המחוק ולא על הדיפתרא מפני שהוא יכול להזדייף וחכמים מכשירין: **גמ'** כתבו על המחובר והאמרת רישא אין כותבין אמר רב יהודה אמר שמואל והוא ששייר מקום התורף וכן אמר ר' אלעזר א"ר אושעיא והוא ששייר מקום התורף וכן אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן והוא ששייר מקום התורף ור' אלעזר היא דאמר עדי מסירה כרתי וה"ק אין כותבין טופס שמא יכתוב תורף כתבו לטופס ותלשו כתבו לתורף ונתנו לה כשר וריש לקיש אמר חתמו שנינו ורבי מאיר היא דאמר עדי חתימה כרתי והכי קאמר אין כותבין תורף גזירה שמא יחתום כתבו לתורף תלשו חתמו ונתנו לה כשר כתבו חרם של עציץ נקוב כשר דשקיל ליה ויהיב ליה ניהלה על עלה של עציץ נקוב אביי אמר כשר ורבא אמר פסול אביי אמר כשר דשקיל

עלה עלה של זית. דוקא עלה של זית וכיולא בו דמתקייס כדתניא בתוספתא על עלה של זית וחרוב ולענת וכל דבר שהוא של קיימא כשר אבל עלה של כרישין ובצלים ועלה ורדים ועלה ירקות וכל דבר שאינו של קיימא פסול: **יצא** זה שמחוסר כתיבה קציצה כו'. פי' רבינו שמואל דוקא בנבעלי מיים או במחובר לקרקע שעוקר דבר מגידולו חשיב ממחוסר קגילה ותדע דבסמוך איפליגו אביי ורבא בשכתבו על עלה של עליין נקוב דרבא גזר שמא יקטוס אבל כשאינו נקוב משמע אפי' יקטוס כשר וכן פירש הרב רבי שמעיה בפירושו ואם כתב גט בקלף גדול ואח"כ חתכו לפי זה כשר ומעשה היה בימי ה"ר יצחק ברבי מנחם ופסלו ונחלקו עליו גדולי הדור ובא"ג פוסל וכן ר"ת היה מחמיר מדקאמר בסמוך כתבו על חרס של עליין נקוב כשר דשקיל ליה ויהיב לה ניהליה והא דלא פליג עלה רבא משום דליכא למיגזר שמא ישבר העליין דאין דרך לשובכו כמו בקרן של פרה דלא גזרי שמא יקלף דאין דרך ליקלף ודוקא בעלה גזרי שמא יקטוס ולאו דוקא נקט עלה של עליין נקוב דהוא הדין כשאינו נקוב אלא משום רבותא דאפילו נקוב מכשיר ועוד אור"י דמסתבר דאין האשה קונה את הגט שכתוב על עלה של עליין נקוב במשיכת העליין או בהגבהתו כל זמן שלא פסקה יניקת העלה כדאמרינן בסמוך מכר בעל זרעים לבעל עליין לא קנה עד שימשוך בזרעים אבל במשיכת העליין לא קנה דאמרי חשיבי מחוברין בשעת משיכה והא דמכשיר אביי משום דשקיל ליה ויהיב לה היינו דהינתמו במקום שפוסקת יניקת העליין דהשתא הוי רבותא טפי דמכשיר אביי בעליין נקוב דלא גזרי דיהיב לה בספיקת היניקה אבל בלא ספיקת היניקה וקמ"ל נמי אע"פ שאריך ליתן לה בספיקת היניקה לא חשיב בהכי מחוסר קגילה וא"א מייתי לאיה לפי' ר"ת דחשיב בפ' כסוי הדם (חולין דף פט.) עפר עיר הנלחת מחוסר תליסה קגילה ושריפה ויותר נחשב מחוסר גט בקלף גדול מחיבור עפר עיר הנלחת והא דלא חשיב לקוריה הנעולה בארון דף מחוסר תליסה בפ' נגמר הדין (סנהדרין דף מו:) משום דלא חשיב חיבור לקרקע טולי האי ולר"ת דוקא נחתך מקלף גדול חשיב מחוסר קגילה אבל חותך מן הגט דבר מועט כמו שעושין ליפותו לא חשיב בהכי מחוסר קגילה כדאמרי' לעיל גזיזה לזמן ויהבי' ניהליה כו' בין שיטה לשיטה בין תיבה לתיבה מהו גבי והנייר שלי משמע דדבר מועט לא חשיב מחוסר קגילה: **תלמוד** לומר וכתב לה מ"מ. וא"ת ואימא וכתב כלל ספר פרט ואין בכלל אלא מה שבפרט וי"ל ונתן חזר וכלל אע"ג דלא מייתי אלא כללא קמא הכי נמי אשכחן בפ"ק דקידושין (דף כח:) מרבא אין לי אלא מרבא מנין לרבות הסוף וכו' ת"ל ונקחת כל דבר היקיחה ביד ולא מייתי בברייתא כללא בתרא ובסוגיא דהתם מוכח דכלל ופרט וכלל קא דרשי ונתת באזנו חזר וכלל: **מה ספר דבר שאין בו רוח חיים.** לא בעי למימר מה ספר דבר הכא מב"ח כו' לאפוקי עלה וטבלא ופיקנא אף ע"ג דבפ"ק דקידושין (דף ח.) גבי הענקה אמרי' דאי כתיב נתן ה"א דוקא ב"מ אין אבל גדולי קרקע לא שמא לא חשיב כל כך לד חשוב דבר הכא מב"ח כמו לד של בעלי חיים עצמו ועוד דהכל כפי מה שדומה לאבמים נקיט בכל א' ענין הראוי לו דבפ' בכל מערבין (עירובין דף מ:) נקט פירי מפרי וגידולי קרקע ובסוכה (דף יא:) מה חגיגה דבר שאינו מקבל טומאה [וגידולו מן הארץ] (ואינו אוכל): **בכתיבה** מתגרשת. תרי וכתב לה כתיב אחד דרשינן וכתב לה לשמה ומוכתב אחריגא בכתיבה מתגרשת ומלה לה ולא לה ולאחכרתה[ג]: **ואינה** מתגרשת בכספ. הך דרשה לרבא[ד] אבל לאביי נקפא ליה לאחיה מתגרשת בכספ דאיתמרו כסף מכנים כו' ומ"מ אינטריך לדידיה נמי וכתב למעוטי תליסה והתם[ה] ממעט תליסה מספר כורתה היינו דרשה דר' יוסי הגלילי ונקט לה לפי שהיא פשוטה וכן רגיל בכמה דוכתי[ו]: **שלא** תלבי לבית אביך לעולם אין זה כריתות. תימה הא אם מת אביה או אם מכר לא חשיב תו בית אביה כדתנן בהשותפין (בבא מציעא דף מו.) קונם לביתן שאיני נכנס שדן שאיני נוקח מת לא מכר לאחר מותר ויש לומר דכל יומא חליגו חליגו קרוים בית אביו ואפילו שמת כדכתיב (בראשית לא) שבי אלמנה בית אביך עד תמר וכבר מת אביה כדמוכחי קראי[ח]:

ורבי יוסי הגלילי מכרת כריתות בו'. קשה לרבינו תם דבפ' המגרש (לקמן פג:) קאמר על רבנן דרבי אלעזר בן עזריה דכרת כריתות לא דרשי ור' יוסי הגלילי הוא בכלל רבנן דהתם ויש לומר דלא דרשי כרת כריתות להיות דרשה דהתם ולא בעי למימר דלא דרשי כלל: עליין

עין משפט נר מצוה

סז א מיי' פ"ח מהל' גירושין הל' ו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קכד סעיף כ ג [וי"ל סי' רסז סעיי מט]:
סח ב מיי' פ"ח מהל' גירושין הל' ח והל' ג סמג שם:
סט ג ד מיי' שם פ"ח שם הלכה י סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמג סעיף כ:
ע ה מיי' פ"ח שם הלכה ו סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קכד סעיף ד:
עא ו מיי' שם פ"ד הל' ג סמג שם טוש"ע שם סעיף כ:
עב ז מיי' שם פ"ח הל' ז סמג שם טוש"ע שם סעיף ה:
עג ח ט מיי' שם הל' ח טוש"ע אה"ע שם סעיף ד:

תוספות רי"ד

ועל הקרן של פרה וכו' בשלמא יד עבד אי אפשר למקצייה אלא קרן של פרה נקצייה וליתביה (וניכתביה ניהלי') [לה] אמר קרא וכתב ונתן מי שאינו מחוסר אלא כתיבה ונתינה יצא זה שמחוסר כתיבה קציצה ונתינה: ר' יוסי הגלילי אומר וכו' מ"ט דר' יוסי הגלילי דתניא ספר אין לי אלא ספר מנין לרבות כל דבר ת"ל וכתב מ"מ א"כ מה ת"ל ספר מה ספר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל אף כל שאין בו רוח חיים ואינו אוכל. פי' אונתן בידה קסמיך דה"ל כלל ופרט (ו) ורבנן אי כתב בספר כדקאמרת השתא דכתיב ספר לספירת דברים בעלמא הוא דאתא פי' אי כתב בספר הזה משמע יכתוב בקלף ומצית למימר דכי נמי מרבית מוכחב לה דומיא דקלף הוא דרבי השתא דבתב ספר אין זה אלא וכתב ספר כריתות ספירת דברי כריתות על כל מה דבעי לכתוב וקי"ל יחיד ורבים הלכה כרבים: **מתני'** אין כותבין במחובר לקרקע כתבו על המחובר תלשו וחתמו ונתנו לה כשר ר' יהודה פוסל עד שתהא כתיבתו וחתימתו בתלוש ר' יהודה בן בתירא אומר אין כותבין לא על הנייר המחוק ולא על הדפתרא מפני שהוא יכול להזדייף וחכמים מכשירין. פי' אין כותבין במחובר לקרקע משום דבעי' וכתב ונתן מי שאינו מחובר אלא כתיב' ונתינה יצא מחובר שמחובר קציצה והילכך אי כתביה במחובר פסול הוא. כתבו על המחובר וכו' ופריך והאמרת אין כותבין וכו' פי' דמשמע שהמחובר פסול והדר מכשיר ליה אמר רב יהודה אמר שמואל והוא ששייר מקום התורף וכן אמר רב הושעיא והוא ששייר מקום התורף וכן אמר רבה בר בר חנה והוא ששייר מקום התורף ור' אלעזר היא דאמר עדי מסירה כרתי וה"ק אין כותבין תופס גזירה שמא יכתוב תורף כתבו לתופס ותלשו וכתבו לתורף ונתנו לה כשר פי' ר' אלעזר סבר עידי מסירה כרתי והם הם העיקר שמוסר בפניהם הגט ועידי תתימה בלא עידי מסירה לא יועילו כלום שיתן לה גט תהום בלא עידי מסירה והיכא דאיכא עידי מסירה אע"ג דליכא עידי תתימה כשר שהעיקר עידי מסירה הן והברייתות נגמר עליהם וקרא דכתיב וכתב לה ספר כריתות לאו אל חתימת העדים קאמר אלא אל כתב הגט וגופו של גט הוא שמו ושמה שם עירו ושם עירה והזמן והרי את מותרת לכל אדם יקרא תורף והשאר תופס וה"ק אין כותבין התופס במחובר גזירה שמא יכתוב גם התורף הילכך אסרו חכמים לכתוב התופס במחובר לכתחילה ואם כתבו לתופס ותלשו ואח"כ סיימו וכתב התורף בתלוש כשר והאי דקתני חתמו לאו דוקא חתימת עדים אלא כפו סיימו שסיים (חתמו שזיין) התורף בתלוש ור' יהודה פוסל עד שתהא כתיבתו של תופס וסיומו של תורף בתלוש דגזר תופס אטו תורף ופסל אפילו בדיעבד: ור"ל אפר חתמו שנינו ור"מ (אמר) היא דאמר עידי תתימה כרתי וה"ק אין כותבין תורף גזירה

מסורת הש"ס

ה) עירובין טו: סוכה מד:. ו) קידושין כב., ז) [סוכה כד: וש"נ], ד) יומא יב. קידושין ה., וש"נ לקמן פג., ט) לעיל ב.; ו) לעיל דף ד, ז) [עי' לקמן כב. תוס' ד"ה לא עכ"ל], ח) [לקמן כג., ל) לעיל ע: וש"נ], י) [לקמן כג. כו. כו: קדושין מח. כתובות לד. בבא בתרא קנ.], כ) דברים כד, ל) [דברים כד], מ) [לקמן כב.], נ) [שם], ס) בפ"ח: גליון, פ) [דברים כד], צ) [שייך לעיל ומשנה יט.], ק) [לקמן פז.], ר) [קידושין ה.], ש) [קידושין נ:], ת) [עי' תוס' עירובין טו: ד"ה דמתיב ותוס' עירובין מ"ק ח. ד"ה נפקא ליה ותוס' מגילה כ. ותוס' סנהדרין לד: ד"ה דמתיב ותוס' זבחים קח. ד"ה והתורה ותוס' כריתות טו. ד"ה עדות], א) [עי' תוס' עירובין טו: ד"ה ע"מ ותוס' סוכה כד: ד"ה ע"מ].

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו:
דברים כד א

גליון הש"ס

גמ' מי שאינו מחוסר. כעין זה מולין דף קנה ע"ב: **שם** ורבנן אי כתיב בספר. עי' סוטה דף טז ע"ב: שם כתבו על חרס של עציץ נקוב. עי' לעיל דף ז ע"ב תד"ה עלין נקוב:

מוסף רש"י

ספר. וכתב לה ספר כריתות, ספר משמע קלף דכתיב (ירמיה לז) ואני סותם על הספר כדין, והבר קרי ליה מגילה, כדכתיב אחרי ארף המלך את המגילה (ערובין מ:). מגין לרבות כל דבר. לכותבו עליו כגון גוש עץ ועלה זית (סוכה כד:). וכתב לה מכל מקום. דמלי למיכתב ונתן כיולא ספר כריתות (שם). אי כתיב בספר. לו היה כתב וכתב לה ספר כריתות בספר, בדקאמרת. דהלי ספר קלף הוא (שם). השתא דכתיב ספר. אין זה קלף ואין הכתוב מדבר אילא נכתב עליו, אלא דברי הגט קרוי ספר, פסיות דברים, כריתות דברים שיהו כורתין ומפרידין ביניהם (שם) וכל משמע וכתב לה דברי כריתות, אבל לא קבע לו מקום לכותבו, וממילא משמע בכל מקום שילה יכתבנו (ערובין סו:). ורבנן האי וכתב מאי עבדי ליה. כיון דספר לאו קלף הוא, אלו וכתב לה לא אצטריך לרבות כל דבר, דמכיהכא תיתי לך לייחד דבר לכתיבתו דאצטריך לאשמעינן שכל דבר כשר לך (סוכה כד:) ולמה ליה למכתב וכתב לרבות כל דבר, לכתוב ונתן לה ספר כריתות (ערובין סו:). ואינה מתגרשת בכספ. ליתן לה כסף (שם גיטין) ולומר הרי את מגורשת בו כדרך שנתן בקידושין ולומר הרי את מקודשת בו (סוכה כד: וכעי"ז ערובין שם). אקיש יציאה להוייה. ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר (שם) סייגו קדושין (ערובין סו:).

המשך בעמוד הבא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com